

**Midtre Nordland
nasjonalparkstyre**

Postadresse
c/o Statsforvalteren i Nordland
Postboks 1405
8002 Bodø

Besøksadresse
Storjord
8255 Røklund

Kontakt
Sentralbord: +47 75 53 15 00
Direkte: +47
sfnopost@statsforvalteren.no
www.nasjonalparkstyre.no/midtre-nordland

«MOTTAKERNAVN»

«ADRESSE»

«POSTNR» «POSTSTED»

Saksbehandler Inge Sollund Ingvaldsen

Vår ref. 2021/1059

Deres ref. «REF»

Dato 23.02.2021

Gåsvatnan landskapsvernområde - Vedrørende søknad om treningsløype og renn for trekkhunder - Salten trekkhundklubb v. Richard Diseth

Midtre Nordland nasjonalparkstyre behandlet deres søknad om å bruke snøskuter til å trække løyper, og muligheten for å arrangere hundeløp over Skjeivfjellet. Verneforskriften for Gåsvatnan landskapsvernområde regulerer ikke hundekjøring eller organisert ferdsel. Likevel krever både motorferdsel i forbindelse med preparering av treningsløyper og større arrangementer tillatelse fra forvaltningsmyndigheten.

Midtre Nordland nasjonalparkstyre avslår søknaden fra Salten trekkhundklubb om bruk av snøskuter til preparering av treningsløyper i Håvvamåhkke i Gåsvatnan landskapsvernområde. Midtre Nordland nasjonalparkstyre ønsker ikke å legge til rette for en aktivitet som skaper store utfordringer for reindriften. Sekretariatet gis i oppdrag å utrede mulighetene for en slik treningsløype i fremtiden, gjennom dialog med reindriften og Salten trekkhundklubb.

Midtre Nordland nasjonalparkstyre er i prinsippet positive til et hundeløp over Skjeivfjell, viss et slikt løp vil kunne arrangeres slik at det ikke er til stort hinder for reindriften, både med hensyn til vær og beiter. Sekretariatet følger dette opp videre i dialogen med reindriften og trekkhundklubben.

Med hilsen

Inge Sollund Ingvaldsen
sekretariatsleder

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.

Nasjonalpark	Saltfjellet-Svartisen, Junkerdal, Låhko, Sjunghatten og Rago
Naturreservat	Blakkådalen, Storlia, Dypen, Semska-Stødi, Langvassdalen-Ruffedalen, Stor-Graddis og Junkerdalsura
Landskapsvernområde	Saltfjellet og Gåsvatnan

Mottakerliste:

Saltdal kommune	Kirkegt. 23	8250	Rognan
SALTEN TREKKHUNDKLUBB	c/o Richard Diset Tverråveien 47	8218	FAUSKE
Saltfjellet reinbeitedistrikt v/ Per	Saltfjellveien 2086	8255	RØKLAND
Thomas Kuhmunen			
Statsforvalteren i Nordland	Postboks 1405	8002	BODØ
Bodø kommune	Postboks 319	8001	Bodø
Statskog Fjelltjenesten avd. Mo	Postboks 63 Sentrum	7801	NAMSOS
Statskog SF	Postboks 63 Sentrum	7801	NAMSOS

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2021/1059-0

Saksbehandler: Inge Sollund Ingvaldsen

Dato: 03.02.2021

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Midtre Nordland nasjonalparkstyre	10/2021	12.02.2021

Gåsvatnan landskapsvernområde - Søknad om tillatelse til å preparere treningsløye og renn for trekkhunder - Salten trekkhundklubb v. Richard Diset

Forslag til vedtak

Midtre Nordland nasjonalparkstyre avslår søknaden fra Salten trekkhundklubb om bruk av snøskuter til preparering av treningsløyper i Håvvamåhkke i Gåsvatnan landskapsvernområde. Midtre Nordland nasjonalparkstyre ønsker ikke å legge til rette for en aktivitet som skaper store utfordringer for reindrifta. Sekretariatet gis i oppdrag å utrede mulighetene for en slik treningsløype i fremtiden, gjennom dialog med reindrifta og Salten trekkhundklubb.

Midtre Nordland nasjonalparkstyre er i prinsippet positive til et hundeløp over Skjevlvfjell, viss et slikt løp vil kunne arrangeres slik at det ikke er til stort hinder for reindrifta, både med hensyn til vær og beiter. Sekretariatet følger dette opp videre i dialogen med reindrift og trekkhundklubben.

Verneforskriften for Gåsvatnan landskapsvernområde regulerer ikke hundekjøring eller organisert ferdsel, men både motorferdsel i forbindelse med preparering av treningsløyper og større arrangementer trenger tillatelse fra forvaltningsmyndigheten.

Protokoll fra Midtre Nordland nasjonalparkstyrets styremøte – 12. februar 2021

Styrets vedtak – enstemmig:
Som innstillingen

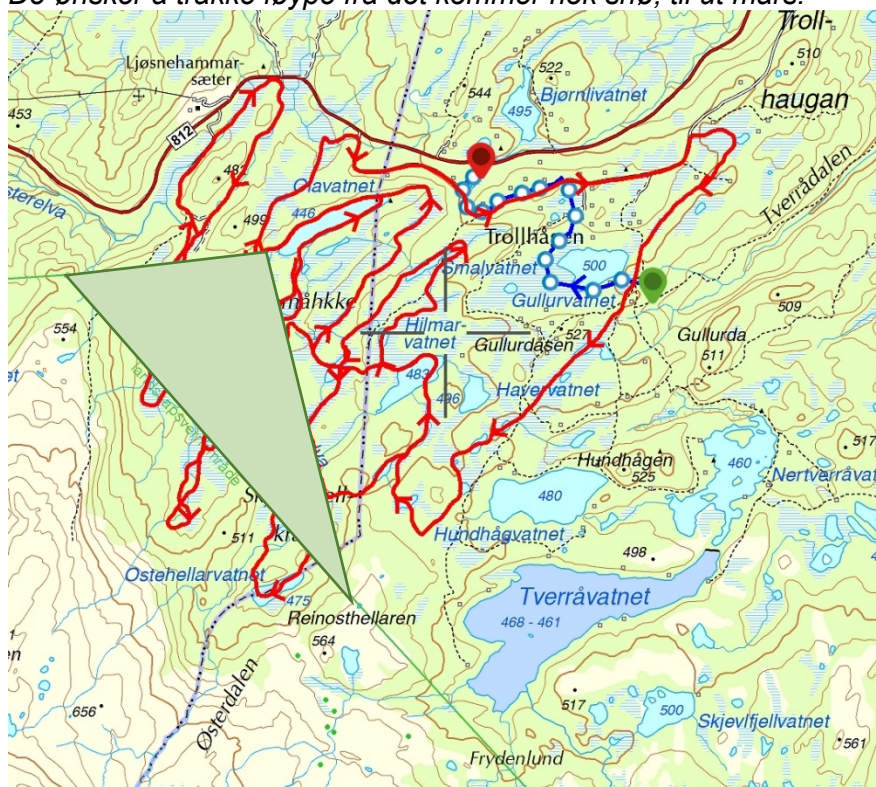
Bakgrunn

I epost datert 25. januar 2021 har Salten trekkhundklubb, ved Richard Diset, søkt om tillatelse til å trække/slådde trekkhundløype, og mulighet for å rydde trase for kvist og kratt samt en annen bjørk.

Løypa skal merkes og det skal legges til rette for at Salten trekkhundklubb har en fast løype å trene i.

Salten trekkhundklubb har brukt dette området over år, men som et resultat av utvidelsen av Gåsvatnan landskapsvernområde mot Havvamåhke har det havnet innenfor vernegrensene.

De ønsker å trække løype fra det kommer nok snø, til ut mars.

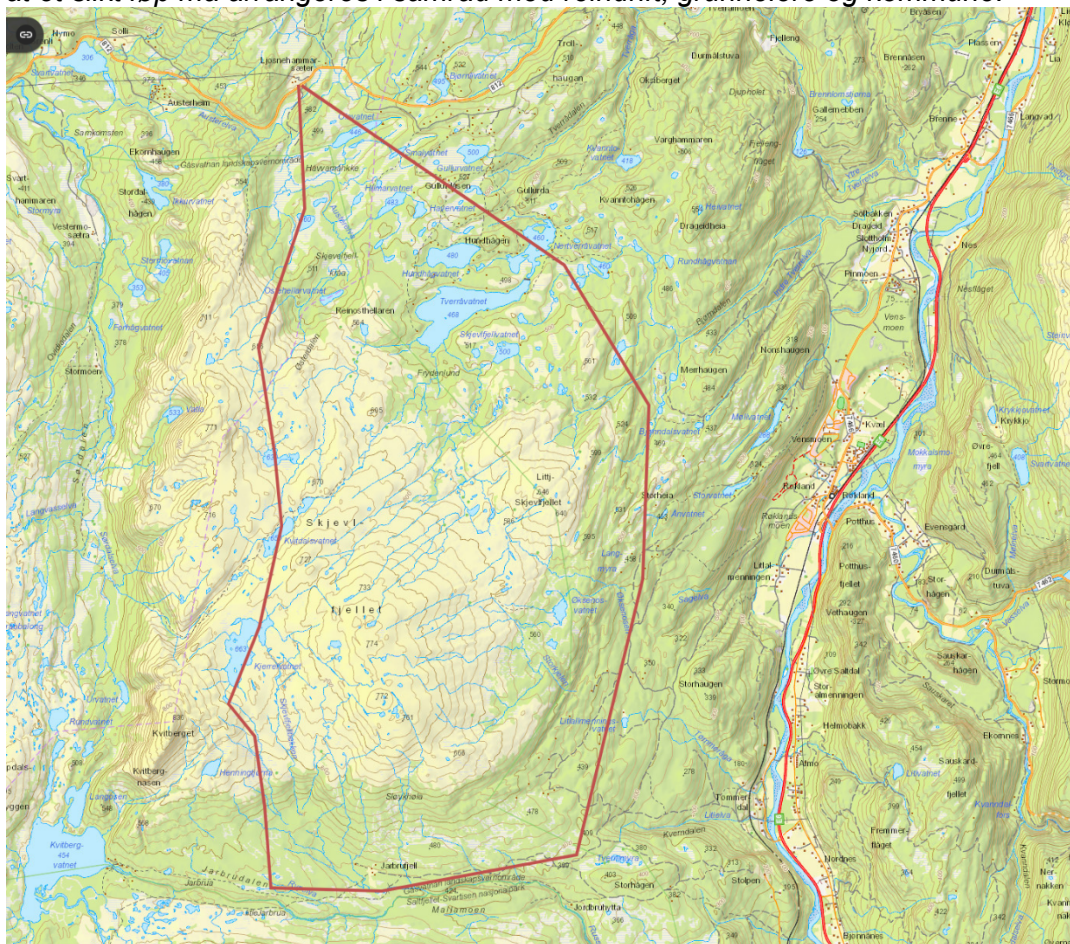
Bilde 1 Kart over treningsområdet til Salten trekkhundklubb. Det oransje feltet viser utvidelsen av Gåsvatnan landskapsvernområde. Den grønne streken viser den gamle vernegrens før utvidelsen.

Salten trekkhundklubb søker også om muligheten til å trække ei løype over Skjeivfjell, for å kunne arrangere hundeløp, en gang i året. Uka før hundeløpet må løypa trækkes hard ved bruk av snøskutere. Fra før trækker Saltdal kommune skiløype i området med snøskuter.

Et slikt løp kan være viktig for Salten trekkhundklubb. Et slikt løp kan virke som kvalifisering til Finnmarksløpet. Derfor er det ikke aktuelt å arrangere det etter uke 10.

Traseen er ikke inntegnet i søknaden, men beskrives: «Fra Ljøsenhammern over Skjevl fjell til Kvitbergvatn, rundt Røklandsfjellet og tilbake til Ljøsenhammern». De viser i søknaden til at et slikt løp må arrangeres i samråd med reindrift, grunneiere og kommune.

Bilde 2 Omtrentlig kart over trase for hundeløpet.

Grunnlaget for avgjørelsen

Gåsvatnan landskapsvernområde ble vernet ved kongelig resolusjon 16. oktober 2020. Midtre Nordland nasjonalparkstyre er forvaltningsmyndighet for landskapsvernområdet.

Formålet med Gåsvatnan er å ta vare på et natur- og kulturlandskap av økologisk og opplevelsesmessig verdi, som Jarbudalen med Russåga, Norges største uregulerte underjordiske elv. Til landskapet regnes også kulturminner som bidrar til landskapets egenart.

I tillegg skal forskriften sammen med forskriftene om Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark, Saltfjellet og Nattmoråga landskapsvernområder og Blakkådalen, Dypen og Fisktjønna naturreservater bidra til å bevare et stort, sammenhengende naturområde som også inneholder mange samiske og andre kulturminner.

Forskriften skal gi allmennheten anledning til å oppleve naturen og landskapet gjennom naturvennlig og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

Formålet omfatter også bevaring av det samiske naturgrunnlaget.

Det forbudt å iverksette tiltak som alene eller sammen med andre tiltak kan endre det vernede landskapets særpreg eller karakter vesentlig. Det er likevel tillatt med vedlikehold av stier, skiløyper, skilt, bruer, bygninger, anlegg og innretninger. Som vedlikehold anses nødvendige tiltak for å opprettholde nåværende eller tidligere standard. Vi vurderer at Salten trekkhundklubb ikke trenger tillatelse til å vedlikeholde treningsløypene sine.

Større arrangementer kan kun gjennomføres med tillatelse fra forvaltningsmyndigheten.

Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt, men forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til oppkjøring og merking av skiløyper. Vi vurderer at treningsløyper i det her tilfellet kan sidestilles med oppkjøring av skiløyper.

Søknaden er vurdert etter naturmangfoldlovens §§ 8 - 12

Vurdering treningsløype Hávvamåhkke

Gåsvatnan landskapsvernområde ble først vernet i 1989, men etter revisjon vernet på nytt i 2020. Som utgangspunkt skulle denne verneplanprosessen oppdatere gamle forskrifter etter nye forskriftsmaler. I forbindelse med verneplanarbeidet ble det gjennomført kartlegginger i de eksisterende verneområdene, og Fylkesmannen vurderte at naturverdiene var så store at det var et behov for å innlemme Hávvamåhkke i Gåsvatnan landskapsvernområde.

Under høringa ble berørte parter eksplisitt komme med innspill på utvidelsen i Hávvamåhkke. Kun Saltfjellet reinbeitedistrikt var imot denne utvidelsen da de har gjerder og anlegg innenfor det som ble foreslått innlemmet i Gåsvatnan. Det er presisert i kongelig resolusjon at bevaring av det samiske naturgrunnlaget er en del av formålet med vernet, og at dette sikrer området mot større tekniske inngrep som mineralutvinning.

Salten trekkhundklubb kom ikke med noen uttalelser til denne utvidelsen, men det viser seg nå i ettertid at utvidelsesområdet har blitt benyttet til trening. Ved å etablere faste treningsløyper får man konsentrert trekkhundmiljøet i et område. I nærheten er det også etablert en reiselivsbedrift «Ljøsenhammeren Sæterkafè og Opplevelser» som blant annet tilbyr hundesledeturer. Ved å etablere et miljø ved Ljøsenhammeren blir det flere hundekjørere å ta av, og tilbudet om hundesledeturer kan utvides. I så måte kan en slik treningsløype bidra til lokal verdiskaping i området. For å etablere en treningsløype som hundekjørere vil komme til å benytte seg av, må Salten trekkhundklubb ha mulighet til å trække en fast trase, slik at de får en såle å kjøre på. Langs denne traseen må det ryddes for kvist og kratt, slik at store hundespann klarer å manøvrere seg langs løypa.

Hávvamåhkke har store naturverdier, noe som var årsaken til at området ble innlemmet i landskapsvernområdet. Stort sett hele utvidelsesområdet består av naturtypen rikmyr, hvor deler av myra har fått verdien «svært viktig». Verdibegrunnelse: «Stort og økologisk helhetlig

skog-, myr- og våtmarksområde med elementer av flere prioriterte naturtyper, inkludert truede typer som kalkskog og ekstremrikmyr. Dette sammen med liten negativ påvirkningsgrad gjør at området anses som svært viktig». Dette er truede naturtyper som igjen huser mange sjeldne arter. Dette er i all hovedsak av planter og fugler. Hele området har stor betydning for myr- og våtmarkstilknyttet fuglefauna.

Hundekjøring skjer på snødekt mark, og vil derfor ikke være noen stor trussel for de kartlagte verneverdiene i området. De botaniske verdiene er dekt av snø, og det rike våtmarksfuglelivet ankommer ikke Håvvamåhke før snøen begynner å slippe taket. Salten trekkhundklubb sier at treningsløypene vil bli brukt ut mars. På denne tiden er det normalt store mengder snø i dette området. Derfor vil hverken planter eller fugleliv bli påvirket av treningsløypene. Salten trekkhundklubb skriver at de ønsker å rydde kratt og busk. Verneverdiene knyttes først og fremst til karplanter. Vi anser det som uproblematisk for verneverdiene at trekkhundklubben rydder noen gater med kratt. Ut fra oversendt kart ser det ut som de primært følger myrdragene, og at det ikke er snakk om lange strekker, men heller ut og inn på myrene.

Det må benyttes snøskuter til å trække løypene. Motorferdsel er i utgangspunktet forbudt, men det åpnes opp for at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til å trække opp og merke skiløyper. Saltdal kommune har over mange år trakk skiløype opp på Skjevlv fjell, til Go'høla. Man kunne tenke seg at trekkhundklubben kunne brukt samme løype, men man kan og se for seg et stort konfliktnivå dersom trekkhundene trækker opp de nypreparerte skiløypene. Dersom hundeløypene blir populære og mye brukt, vil behovet for å trække såle bli mindre. Med tanke på de store verneverdiene knyttet til botanikk bør det være rikelig med snø før en slik såle trækkes.

I forbindelse med revisjon av verneområdene på Saltfjellet ble Saltfjellet landskapsvernområde definert som biotopvernområde for fjellrev. Dette betyr at ferdelsformer som kan forstyrre fjellrev eller dens livsbetingelser må ha tillatelse fra forvaltningsmyndigheten. Sekretariatet hadde 25. november 2020 et møte med Statens naturoppsyn og Statskog Fjelltjenesten for å diskutere hvilke ferdelsformer som forstyrrer fjellrev eller den livsbetingelser. Hundekjøring ble av alle parter vurdert som en ferdelsform som potensielt kan gjøre dette. Hundekjørere får derfor begrenset adgang til å drive sin hobby/virksomhet i Saltfjellet landskapsvernområde. Sekretariatet mener at dette kan være relevant for den totale vurderinga av saken.

Vurderinger hundeløp over Skjevlv fjellet

Salten trekkhundklubb sjekker også muligheten til å arrangere et hundeløp med utgangspunkt i Ljøsenhammeren (se bilde 2). Et slikt løp kan på sikt bli et kvalifiseringsløp til Finnmarksløpet, noe som kan gi større lokal deltakelse fra Salten. Finnmarksløpet starter alltid lørdag i uke 10, noe som betyr at hundeløpet over Skjevlv fjellet må foregå relativt tidlig på vinteren. Utgangspunktet for løpet går gjennom samme startområdet som treningsløypene beskrevet i vurderingen ovenfor.

Selve Skjevlv fjellet er også et botanisk rikt område, med store naturverdier knyttet til kalkrikt fjell. Ei forutsetning for et slikt hundeløp må være at bakken er såpass snødekt at det ikke er fare for å skade botaniske verdier i området. Den største utfordringa knyttet til et slikt løp er å arrangere dette uten at det går på bekostning av det samiske naturgrunnlaget.

Reindrift

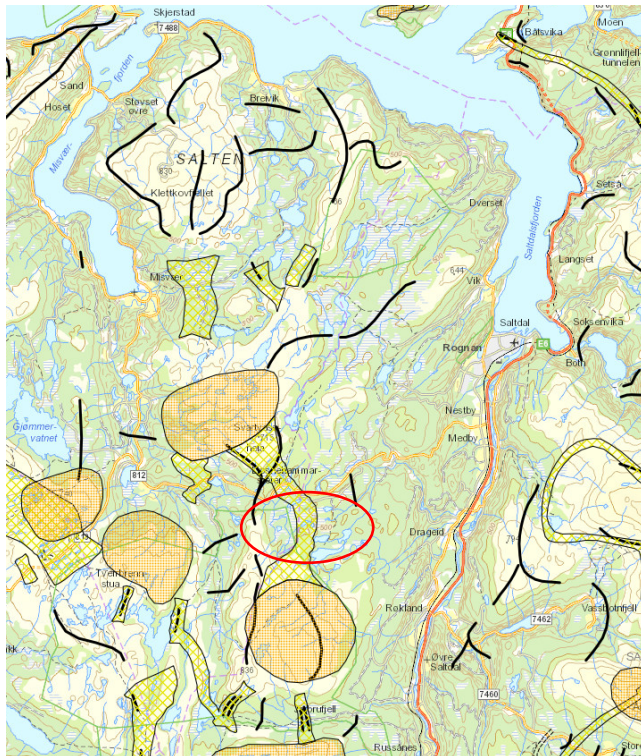
Sekretariatet har vært i kontakt med Saltfjellet reinbeitedistrikt. De har hatt store utfordringer knyttet til det økende hundemiljøet på Ljøsenhammeren. En reindriftsutøver har selv sittet på Svartvassheia (nord for Ljøsenhammeren) og sett rein på trekk sørover snu ved Ljøsenhammeren og dratt nordover opp på Botnheia, som følge av hundeuling ved Geitsætra. Reinens eneste trekk mellom Saltfjellet og Skjerstadhalvøya går over Håvvamåhkke (se bilde 3). Når det oppholder seg mange hunder ved Ljøsenhammeren blir dette en barriere for reinen. Den vil ikke trekke mellom Skjerstad og Saltfjellet. Det er særlig uling ved påseling og avseling, samt føring som skaper de største utfordringene. Dette byr på store utfordringer for reindriften, og for to år siden måtte de fysisk samle og flytte reinen forbi Ljøsenhammeren for å få den videre mot kalvingslandet.

Skjerstadhalvøya er først og fremst et vinterbeite, og i år med mye nedising er dette beiter som fort låses av is. I disse årene utgjør ikke hundekjørerne på Ljøsenhammeren noe problem for reindriften. Da de ikke beiter i dette området.

Reineierne frakter rein til Skjerstad som beiter seg sørover til Saltfjellet og kalvingsområder. Dersom det står simler med kalv nord for Ljøsenhammeren kan de ende opp med å kalve i Svartvassheia, Botnheia eller Nydalsheia. Hvis reinen da ikke rekker å komme seg sørover til merkegjerdene kan kalven gå umerket gjennom sommeren, og ende opp med å bli «umerket». Kalven tilfaller da felleskassa til distriktet. Om en reineier i området har flere kalver som ikke blir merket vil han påføres store økonomiske tap.

Aktiviteten hundekjøring er ikke søknadspliktig i Gåsvatnan landskapsvernområde. Det er heller ikke organisert ferdsel. Nasjonalparkstyret kan derfor ikke «hindre» aktiviteten. Styret kan likevel si nei til å preparere løyper med snøskuter (tilrettelegge), for økt hundekjøring innen landskapsvernområde. Dette viser at styret tar problemene på alvor, og at man må prøve å finne gode løsninger for begge parter fremfor å si ja til søknaden på dette tidspunktet. Salten trekkhundklubb kan fortsatt preparere løyper utenfor Gåsvatnan landskapsvernområde (hvis de får disp. fra Saltdal kommune), og de kan kjøre med hundespenn innen landskapsvernområdet, men da i upreparerte løyper. Sekretariatet har tatt kontakt med administrasjon til Saltdal kommune for å få innsyn i kommunale tillatelser til preparering av løype. Vi har ikke kunne oppdrive slike tillatelser. Sekretariatet mener at de opplysningene som Saltfjellet reinbeitedistrikt er såpass vesentlige at de tillegges stor vekt i innstillinga.

Større arrangementer må ha tillatelse fra verneforskriften. Et hundeløp vil kunne gå under denne bestemmelsen dersom det er et visst omfang på arrangementet. Med hensyn til reindrift vil et slikt arrangement være til stor forstyrrelse / skade / negativ påvirkning. Likevel er dette en enkelthendelse som kan skje en helg i løpet av vinteren (før uke 10). Et slikt løp kan anpasses reindriften beitemønster, vær og snøforhold, slik at det ikke blir problematisk for rein eller øvrige verneverdier. Det er uansett en stor forutsetning her om at man har god dialog og spiller med åpne kort om når og hvordan dette skal arrangeres, og at man gjør en grundig evaluering i etterkant. En evaluering bør i så fall se på eventuelle trasevalg, tidspunkt, antall deltakere, eller om løpet ikke bør arrangeres mer eller flyttes til andre områder.

Bilde 3 Reindriftskart. Gule felt og svarte streker viser trekk og flyttveier. Treningsområdet til Salten trekkhundklubb, rød sirkel, ligger midt i det eneste naturlige trekket mellom Saltfjellet og Skjerstadhalvøya.

Konklusjon

Verneforskriften for Gåsvatnan landskapsvernområde regulerer ikke hundekjøring eller organisert ferdsel, men både motorferdsel i forbindelse med preparering av treningsløyper og større arrangementer trenger tillatelse fra forvaltningsmyndigheten.

Sekretariatet foreslår at Midtre Nordland nasjonalparkstyre avslår søknaden fra Salten trekkhundklubb om bruk av snøskuter til preparering av treningsløyper i Håvvamåhkke i Gåsvatnan landskapsvernområde. Midtre Nordland nasjonalparkstyre bør ikke legge til rette for en aktivitet som kan skape store utfordringer for reindrifta. Sekretariatet gis i oppdrag å utrede mulighetene for en slik treningsløype i fremtiden, gjennom dialog med reindrifta og Salten trekkhundklubb.

Sekretariatet foreslår også at Midtre Nordland nasjonalparkstyre bør være positive til et hundeløp over Skjevl fjell, forutsatt at et slikt løp vil kunne arrangeres slik at det ikke er til stort hinder for reindrifta. Sekretariatet følger dette opp videre i dialogen med reindrift og trekkhundklubben.

Klageadgang:

Avgjørelsen kan påklages til Miljødirektoratet. Klagefristen vil være tre uker etter at vedtaket er mottatt. Eventuell klage sendes gjennom nasjonalparkstyret.

Parter i saken:

SALTEN TREKKHUNDKLUBB

Saltdal kommune

Bodø kommune

Statsforvalteren i Nordland

Statskog SF

Statskog Fjelltjenesten avd. Mo

Saltfjellet reinbeitedistrikt v/ Per Thomas Kuhmunen

c/o Richard Diset Tverråveien 47

Kirkegt. 23

Postboks 319

Postboks 1405

Postboks 63 Sentrum

Postboks 63 Sentrum

Saltfjellveien 2086

Andre relevante dokumenter, ikke vedlagt:

Miljødirektoratets veileder M106-2014: Rundskriv om forvaltning av verneforskrifter